

อตทนายข่าวพัฒนารวมการออนไลน์

MBUDSMAN NEWS

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม - สิงหาคม 2555

สิ่งแวดล้อม
ENVIRONMENTAL

Environment

จดหมายข่าวผู้ตรวจการแผ่นดินปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2555 ฉบับนี้ มากับ **กระแสรักษ์โลกและเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกเราในวันนี้**

มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ในอดีตปัญหาเรื่องความสมดุลของธรรมชาติ ตามระบบนิเวศยังไม่ส่งผลมากนัก เนื่องจากผู้คนในยุคต้นๆ มีชีวิตอยู่ใต้อิทธิพลของธรรมชาติ ปัญหาความเปลี่ยนแปลงและสภาวะแวดล้อมมีความค่อยเป็นค่อยไปอยู่ในวิสัยที่มนุษย์และธรรมชาติสามารถปรับสมดุลกันได้ ปัจจุบัน โลกของเราได้รับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้คนอายุยืนขึ้นให้ประชากรโลกมีปริมาณที่เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดความต้องการบริโภคทรัพยากรเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ในทุกๆ ทางไม่ว่าเรื่องอาหารที่อยู่อาศัยพลังงาน ทำให้โลกเราขาดความสมดุลทางธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและสภาวะแวดล้อม และเป็นปัญหาที่ย้อนกลับมากกระทบกับมนุษย์มากที่สุด

ปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นปัญหาของคนทั้งโลก การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจึงเป็นความรับผิดชอบของทุกๆ คน มีใช้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น

สถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมีส่วนเกี่ยวข้องกันอย่างไร จดหมายข่าวผู้ตรวจการแผ่นดินฉบับนี้ คงทำให้ผู้อ่านหลายท่านได้คำตอบในส่วนนี้ดีมาก ขึ้น รวมทั้งได้รู้จักสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในเชิงระบบ และในเรื่องการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะของประชาชน

กองบรรณาธิการ

จดหมายข่าว ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ที่ปรึกษา

นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ,
ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช
นายประวิช รัตนเพียร
นายเฉลิมศักดิ์ จันทรมิ

บรรณาธิการบริหาร

นายรักษเกชา แฉ่ฉาย

บรรณาธิการ

นายกรรชิ่ง อิศรางกูร ณ อยุธยา

กองบรรณาธิการ

นางสาวสรวัลลภ มัณฑยานนท์, นายวินัย วิริยะฐานะกุล

ถ่ายภาพ

นายอดิศักดิ์ นาคดีลก, นายธนพร จิตลานนท์

ออกแบบรูปเล่ม

นายทศพล ทองธิราช, นายพิวัฒน์ จอมจิต

“Environment”

สัมภาษณ์พิเศษ

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

“ผู้ตรวจการแผ่นดินกับการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนในเชิงระบบในด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม”

สถานการณ์และปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยมีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก เรื่องร้องเรียนจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่มาร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเป็นการร้องเรียนในเรื่องน้ำท่วม การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ ตลอดจนภัยแล้ง ล้วนเป็นเรื่องร้องเรียนในลักษณะเดิมซ้ำๆ กันทุก ๆ ปี เนื่องจากการแก้ไขปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ปลายเหตุเป็นส่วนใหญ่ สัมภาษณ์พิเศษฉบับนี้ได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่จะมาบอกกล่าวการทำงานของสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินกับแนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในเชิงระบบ เพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์สาธารณะของประชาชนชาวไทยต่อไปในอนาคต

บทบาท “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร

ผู้ตรวจการแผ่นดินกับสิ่งแวดล้อม มีที่มาจากการที่ประชาชนมีคำร้องเรียนที่เกิดจากปัญหาผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม และเมื่อได้รวบรวมหลายๆ คำร้องเรียน ก็เกิดเป็นคำถามว่า “ผู้ตรวจการแผ่นดินจะอย่างไรที่จะแก้ไขปัญหาที่ประชาชนได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อม” เช่น ผู้ที่มีบ้านเรือนอยู่ใกล้กับโรงงานที่มีควันพิษ สารพิษ แล้วมาร้องเรียนกับเรา เราก็จะประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดูแล ไม่ให้เกิดผลกระทบกับประชาชน ในขณะที่เดียวกันแม้กฎหมายสิ่งแวดล้อมจะมีผลบังคับใช้ได้ในระดับหนึ่ง แต่ปัญหาที่ต้นเหตุทั้งปวง เกิดจากการที่การวางระบบผังเมืองของประเทศไม่ได้มีการวางแผนอย่างมีระบบมาก่อน ในที่นี้ หมายถึง แผนที่จะวางและกำหนดในเรื่องสถานที่ การแบ่งโซนเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และเขตที่อยู่อาศัย เพื่อไม่ให้เกิดมลพิษแก่ประชาชน เมื่อไม่ได้มีการแบ่งโซนอย่างถูกต้อง ปัญหามลพิษและความเดือดร้อนจากสิ่งแวดล้อมจึงเกิดแก่ประชาชน ซึ่งปัญหาจากการที่ไม่มีระบบ ไม่มีการ

วางแผนล่วงหน้า มันก็จะเกิดปัญหาที่จะก่อให้เกิดปัญหาแล้วก็มาแก้ปัญหา แล้วก็สร้างปัญหาอีก มันไม่มีที่สิ้นสุด

การวางแผนทำในเรื่องเกี่ยวกับพื้นที่ ควรให้มีระบบระเบียบ ซึ่งเกี่ยวกับการวางผังเมือง เป็น “ภาพใหญ่ของระบบผังเมือง” ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ ไม่มีการสอดคล้องเกี่ยวข้องกันกับภาพรวมก็จะก่อให้เกิดปัญหาได้ทีหลัง เพราะฉะนั้น ภาพรวมที่เราอยากเห็น ในอนาคตประเทศไทยจะมีสภาพภูมิประเทศเป็นอย่างไร ประชาชนจะอยู่อย่างไร สิ่งแวดล้อมควรเป็นอย่างไร โครงข่ายสาธารณูปโภคจะเป็นอย่างไร การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ ความอุดมสมบูรณ์ของท้องถิ่นจะเป็นอย่างไร การประกอบอาชีพการเกษตร อุตสาหกรรม ซึ่งทุกอย่างก็ต้องมาจากการจัดระบบในภาพรวมของผังเมืองประเทศนี้แหละ โดยอาจแบ่งออกเป็นกฎหมายผังเมืองระดับประเทศโดยเฉพาะ เพื่อจัดระเบียบการใช้ที่ดินและคุ้มครองพื้นที่ลุ่มน้ำ และทำในระดับภูมิภาคและชุมชนให้สอดคล้องกับผังเมืองประเทศ การสร้างถนนก็ต้องใช้ผังเมืองมาช่วยในการระบายน้ำตามธรรมชาติด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งแก้ที่ผังเมืองได้ ก็แก้ปัญหาได้หลายๆ อย่าง

นโยบายในการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ผ่านไปได้มีการดำเนินการเรื่องใดไปแล้วบ้าง

เราดำเนินการไปแล้วในหลายเรื่องในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียนของประชาชน ก็จะแก้ไขและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันตรวจสอบและหาแนวทางแก้ไขเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชน เช่น กรณีโรงไฟฟ้าถ่านหินแม่เมาะที่ลำปาง เราก็เข้าไปแก้ปัญหาให้กับประชาชนคือให้โรงไฟฟ้าต้องหาที่อยู่ให้กับประชาชนที่ถูกผลกระทบจากฝุ่นกรด ซึ่งชาวแม่เมาะก็ดีใจและขอบคุณเราที่ไปช่วยให้ปลอดภัยจากสภาวะที่เป็นพิษ ในเรื่องการวางผังเมือง เป็นเรื่องที่ต้องตรวจการแผ่นดินเห็นว่า เรื่องร้องเรียนที่มาจากสิ่งแวดล้อมควรแก้ไขในเชิงระบบ และหาสาเหตุที่จะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และคิดว่า การวางผังเมืองเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ประสานกับหลายฝ่าย ตั้งเป็นรูปคณะกรรมการเพื่อจัดวางผังประเทศ” (Spatial Development Plan) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาพื้นที่ทั้งประเทศ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านผังเมืองและทางด้านต่างๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของกรมผังเมืองมาร่วมด้วย และเราได้ทราบจากการรายงานผลว่า กรมผังเมืองได้มีการร่างผังเมืองของประเทศไว้แล้ว มีการศึกษาไปแล้ว และมีมติคณะรัฐมนตรีปี 2546 ที่จะทำเรื่องนี้ และเริ่มดำเนินการไปแล้วระยะหนึ่งในปี 2550 ซึ่งจะวางแผนดำเนินการไปจนถึงปี 2600 ซึ่งจะเป็แนวทางของการพัฒนาจากจุดนี้ไปสู่นาคตต่อไป โดยจะค่อยๆ พัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วก่อนมาปรับให้สอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ในระบบใหม่มีการวางผังโดยตั้งต้นให้มีแหล่งน้ำเรียกว่า ลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำเป็นอย่งน้อย ซึ่งเป็นแหล่งผลิตน้ำให้กับประเทศ ในอนาคตประเทศไทยไม่อาจอาศัยแหล่งน้ำแหล่งอื่นที่ไม่ได้อยู่ในประเทศได้ เช่น แม่น้ำโขงหลังจากจีนทำเขื่อนก็เหือดแห้งลงไป ส่วนแม่น้ำสาละวินของพม่า เชื่อว่าในอนาคตพอจีนเข้ามาช่วยพม่าพัฒนา ก็เกิดปัญหาเช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องวางแผนล่วงหน้า วางระบบให้ชัดเจนก่อน และนำไปสู่ภาคปฏิบัติ หรือทำในสิ่งที่จำเป็นเป็นเรื่อยๆ ไป ถึงแม้ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ได้มีบทบาทโดยตรง แต่ก็เป็นการแสดงแนวคิดของผู้ตรวจการแผ่นดินแก่กรมผังเมืองว่าเรามีแนวคิดอย่างไร และไม่เห็นด้วยกับหลักการที่กรมผังเมืองทำไปเนื่องจากผังดังกล่าวจะให้ความสำคัญด้านภาคอุตสาหกรรม ซึ่งขัดแย้งกับวิถีความเป็นอยู่ของคนไทย และเปลี่ยนสภาพของชีวิตสังคมไทยไปหมด คนที่ถิ่นฐานบ้านเรือนมาอยู่โรงงานอยู่ตามบริษัท และเกิดมลพิษขึ้นในเขตอุตสาหกรรม และเป็นสิ่งที่บ่อนทำลายชีวิตคน ทำให้เปลี่ยนวิถีชีวิตของคนไทย ทำให้แย่ลงกว่าเดิม นอกจากเรื่องผังเมืองแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีการดำเนินการในเรื่องการบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัยของประเทศไทย และการบุกรุกพื้นที่ป่าและพื้นที่สาธารณะ ซึ่งเราได้ยกกรณีตัวอย่างที่วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณะ และการปลูกป่าทดแทนเพื่อลดปัญหาป่าไม้ของประเทศไทยต่อไปอีกด้วย

ในเรื่องการบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัยของประเทศไทยที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้นำเสนอให้กับรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีพลสรุป อย่างไร

จากการศึกษาเราพบประเด็นที่เป็นสาเหตุประมาณ 8 - 9 อย่างหลักๆ ได้แก่ การตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกลำน้ำที่สาธารณะ การไม่กำหนดทิศทางการระบายน้ำไว้ในผังเมือง และการไม่วางแผนในการบริหารจัดการรวมทั้งการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งเราได้เสนอแนะแก่รัฐบาลเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ระยะสั้น คือ รัฐบาลควรมีการชุดบ่อ ชุดสระหรือแหล่งรับน้ำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ จะสามารถแก้ไขปัญหาน้ำได้ ไม่ใช่แก้เรื่องน้ำท่วมอย่างเดียว แต่สามารถแก้ปัญหาน้ำแล้งได้คือ การกั้นน้ำแล้ว ยังเป็นการกักน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรได้อีกด้วย นอกจากนี้ ต้องมีระบบเตือนภัยที่เที่ยงตรงและแม่นยำ และมีแผนและระบบการปฏิบัติงานในการรองรับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ตลอดจนทุกหน่วยงานต้องร่วมกันทำงานอย่างบูรณาการและเป็นเอกภาพ

2. ระยะยาว คือ รัฐต้องดูแลรักษาต้นน้ำ ก็คือ ป่าไม้ของเรานั้นเอง ถ้าเราสามารถให้คนปลูกต้นไม้ได้มาก ก็จะเกิดปัญหาน้อยลง ฝนตกลงมาน้ำก็ไม่หลาก มีต้นไม้เป็นตัวชลอน้ำ และมีพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์ เชื่อว่าปริมาณน้ำ 70 % จะถูกดูดซับไว้โดยต้นไม้ ป่าไม้ที่สภาพพื้นที่ดินที่เต็มไปด้วยใบไม้ที่หล่นทับถมจะทำหน้าที่เหมือนฟองน้ำที่คอยซับน้ำไว้ และไม่ควรให้เกิดไฟป่าลุกรามในบริเวณกว้าง เพราะจะทำให้ดินแข็งไม่อุ้มน้ำเช่นกัน

มีแผนและนโยบายต่อการแก้ไขปัญหาเชิงระบบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร

การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างยาวนานในการร่วมมือช่วยกันในทุกภาคส่วน และต้องใช้เวลาที่จะแก้ไขในหลายช่วงอายุคน อีกทั้งรัฐบาลและทุกภาคส่วนจำเป็นต้องลงมือช่วยกันดำเนินการแก้ไขให้เร็วที่สุด นอกจากนี้ เราควรส่งเสริมเกษตรกรของไทยให้มีพื้นที่ในการดำรงชีพเป็นของตนเอง ผมเสนอให้มีการทำระบบโซนนิ่ง โดยกำหนดเป็นพื้นที่สีเขียว คือ เกษตรกรจะได้รับค่าตอบแทน 1000 บาท ต่อ 1 ไร่ เพื่อเป็นการชดเชยที่เขาต้องสูญเสียโอกาส จากการที่ดินมีมูลค่าสูงขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้เขาอยู่เฉยๆ ในฤดูที่ไม่มีการเก็บเกี่ยว จะได้มีกินมีใช้ และนำเงินไปทำเกษตรกรรมในรูปแบบต่างๆ ได้ ก็จะเป็นจุดเริ่มต้นให้เกษตรกรหลุดหนี้สิน และนอกจากนั้น การทำโซนนิ่งควรต้องมีการทำการสำรวจตลาดก่อน เป็นการทำให้เกษตรกรเป็นโซน คือ ดินในโซนนี้เหมาะสมในการปลูกผลิตผลอะไร และได้ผลผลิตที่ดี ไม่ใช่ปลูกอะไรก็ตามใจคุณ ซึ่งระบบดังกล่าว จะทำให้เกษตรกรมีฐานะดีขึ้นได้ในอนาคต นอกจากนี้ผมไม่อยากจะให้เกษตรกรปลูกอย่างไรอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว อยากให้ปลูกหลายอย่างคละกัน โดยเฉพาะพืชที่สามารถแปรรูปเป็นน้ำมันได้ เช่น สบู่ดำ อ้อย มะพร้าว เมื่อมีแหล่งพลังงาน มีโรงงานผลิตน้ำมันเล็กๆ และเพิ่มผลผลิตได้ทุกปี ขยายพื้นที่อย่างน้อย 50 % ของการใช้น้ำมัน เราก็ไม่ต้องซื้อน้ำมันจากต่างประเทศ ประเทศไทยมีทรัพยากรที่ทำให้ประเทศนี้อยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งใคร เท่านั้นประชาชนก็จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีมีความสุข ซึ่งมันควรจะเกิดขึ้นมาตั้งนานแล้ว

พิเคราะห์การเฝ้าดิน :

การบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัยของประเทศไทย

อัญรัตน์ เสียมใหม่

สำนักวิชาการและยุทธศาสตร์ : เรียบเรียง

ประเทศไทยตั้งอยู่บริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ทั้งมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ปัญหาน้ำท่วมกับประเทศไทยจึงเป็นสิ่งที่คู่กันมาแต่ไหนแต่ไร โดยเฉพาะในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยประสบกับภัยพิบัติน้ำท่วมจนเรียกได้ว่าอาการหนักเอาการผู้ตรวจการแผ่นดิน (ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช) เห็นว่าปัญหาน้ำท่วมนี้เกิดขึ้นซ้ำซากทุกปีการเกิดแต่ละครั้งก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก จึงได้หยิบยกปัญหานี้ขึ้นมาพิจารณาโดยเฉพาะการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการน้ำท่วม รวมทั้งการป้องกันและแก้ปัญหาอุทกภัยของหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับปัญหา การศึกษานี้รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย

ในการศึกษาภาพรวมของการบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัยของประเทศไทยพบว่า สาเหตุของปัญหามี 9 ประเด็นได้แก่ 1) การตัดไม้ทำลายป่า 2) การบุกรุกลำน้ำและที่สาธารณะ 3) การไม่ได้กำหนดทิศทางการระบายน้ำไว้ในผังเมือง 4) ระบบการเตือนภัยยังขาดประสิทธิภาพ 5) การบรรเทาสาธารณภัยและเตรียมพร้อมอพยพเมื่อเกิดอุทกภัย 6) การเปลี่ยนโครงสร้างระบบบริหารราชการก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนในการบริหารจัดการ 7) งบประมาณไม่เพียงพอ 8) ความไม่พร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย 9) การเสนอขอร่างและปรับปรุงกฎหมาย

จากผลการศึกษาผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัยของประเทศไทยโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ระยะสั้น รัฐควรจัดให้มีสระหรือแหล่งรับน้ำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ อีกทั้งต้องเตรียมระบบเตือนภัยที่มีความเที่ยงตรงและแม่นยำเพื่อลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น ประกอบกับต้องจัดทำแผนป้องกันอุทกภัยในเบื้องต้น โดยต้องเตรียมระบบและแผนการปฏิบัติงานในการบรรเทาสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ส่วนการบุกรุกทางน้ำสาธารณะและการตั้งเขื่อนของลำน้ำ จะต้องดำเนินการขุดลอกแม่น้ำ คูและคลอง รวมไปถึงดำเนินคดีกับผู้บุกรุกลำน้ำโดยใช้เครื่องมือทางกฎหมายและทางสังคมในการจัดการควบคู่กัน ทางด้านการสร้างถนนจะต้องนำปัจจัยทางผังเมืองซึ่งเกี่ยวกับการระบายน้ำตามธรรมชาติมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณา

สร้างถนนด้วย ในการบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัยนั้นทุกหน่วยงานจะต้องร่วมกันทำงานอย่างบูรณาการและเป็นเอกภาพ เพื่อไม่ให้มีการทำงานซ้ำซ้อนมีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ระยะยาว รัฐต้องดูแลรักษาป่าต้นน้ำให้อุดมสมบูรณ์ไม่ให้ถูกบุกรุกทำลาย โดยอาจใช้มาตรการจูงใจประชาชนให้ปลูกป่า เช่น มาตรการลดหย่อนภาษีกับผู้ปลูกป่าในพื้นที่สาธารณะ เป็นต้น นอกจากนี้จะต้องจัดทำผังเมืองประเทศ โดยอาจออกเป็นกฎหมายผังเมืองระดับประเทศ โดยเฉพาะเพื่อจัดระเบียบการใช้ที่ดินและคุ้มครองพื้นที่ลุ่มน้ำ อีกทั้งต้องมีการจัดทำผังเมืองในระดับภูมิภาคและชุมชนที่สอดคล้องกับผังเมืองประเทศ และรัฐควรทบทวนเกี่ยวกับการถ่ายโอนอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากที่ผ่านมา มีหลายภารกิจที่มีการถ่ายโอนแต่ท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้นๆ ทำให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อการพัฒนาท้องถิ่น

การแก้ปัญหาการบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัยนั้นบางแนวทางอาจต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างยาวนาน ดังนั้นในการดำเนินงาน บางครั้งอาจจะมากเกินไปที่จะแก้ได้ในช่วงอายุของคนเพียงรุ่นเดียว แต่ถึงอย่างไร รัฐก็ไม่สามารถละเลยและผลักปัญหานี้ให้กับประชาชนในรุ่นต่อไปได้ รัฐมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องลงมือดำเนินงานให้เร็วที่สุด เพราะนั่นหมายถึง โอกาสที่การแก้ไขปัญหาให้ประสบความสำเร็จจะมีมากและเร็วขึ้น

เตรียมพร้อมรับมือ

ภัยพิบัติ

อุทกภัย

คือ ภัยที่เกิดจากน้ำ มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากสภาพท้องที่และความวิปริตผันแปรของธรรมชาติที่ทำให้เกิดฝนตกหนักต่อเนื่องเป็นเวลานาน บางครั้งทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลากลงมาอย่างรวดเร็ว มีน้ำท่วมฉับพลัน อาจมีโคลนถล่มและมีท่อนซุงไหลมาพร้อมกับสายน้ำ ซึ่ง “ภัยน้ำท่วม” นี้เป็นภัยพิบัติ อันดับ1 ที่คนไทยกังวลและประสบบ่อย สร้างผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตรของประเทศเป็นอย่างมาก

ข้อควรจำ

น้ำท่วมสูง ให้ยกของขึ้นที่สูงและตัดไฟฟ้าเพื่อป้องกันไฟฟ้าดูด

วิธีการปฏิบัติ (เตรียมการก่อนน้ำท่วม)

- ทำความคุ้นเคยกับระบบการเตือนภัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- เรียนรู้เส้นทางเดินที่ปลอดภัย และขั้นตอนการอพยพ
- ในพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม ควรเตรียมกระสอบทรายเพื่อกั้นน้ำไม่ให้ไหลเข้าสู่บ้าน
- นำทรัพย์สินที่สำคัญไปเก็บไว้ในพื้นที่ซึ่งน้ำไม่ท่วมถึง
- ปรีกษาและทำข้อตกลงกับบริษัทประกันภัยเกี่ยวกับการประกันความเสียหาย
- บันทึกหมายเลขโทรศัพท์สำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน และเก็บไว้ที่หาได้สะดวก

การรับมือระหว่างน้ำท่วม

- ปิดอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ปิดสะพานไฟหลัก และไม่สัมผัสสวิตซ์ไฟฟ้าขณะเปียก และปิดวาล์วถังแก๊ส
- ปิดปิดช่องน้ำทิ้ง อ่างล้างจาน พื้นห้องน้ำ และสุขภัณฑ์ที่น้ำสามารถไหลเข้าบ้าน ล็อคประตูบ้าน และอพยพขึ้นที่สูง
- ห้ามเดินตามเส้นทางที่น้ำไหล หลีกเลียงการขับรถในพื้นที่ที่น้ำท่วม
- ไม่ดื่มน้ำประปาจากท่อ และน้ำที่ไหลมาท่วม เพราะจะเป็นอันตราย

การปฏิบัติภายหลังน้ำท่วม

- ภายหลังเหตุการณ์น้ำท่วม คุณและครอบครัว อาจเกิดความซึมเศร้าและต้องใช้เวลาเพื่อกลับสู่สภาวะปกติ ขอให้ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน
- ในกรณีที่คุณได้ทำประกันภัยไว้ ให้ติดต่อบริษัทประกันภัยเพื่อตรวจสอบความเสียหาย และซ่อมแซมทรัพย์สินต่างๆ

ดินถล่ม

ดินถล่ม หรือ โคลนถล่ม เป็นภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นตามเชิงเขา โดยอาจจะเป็นการถล่มของโคลน น้ำ สิ่งปฏิกูลเศษขยะ ดินเปียก ฝุ่นผง ภูเขาไฟ ต้นไม้ และท่อนซุง โคลนถล่ม อาจเกิดหลังจากฝนตกหนักและเกิดน้ำท่วมฉับพลันหรือการเกิดแผ่นดินไหว สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดโคลนถล่มก็คือ การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้ไม่มีรากไม้ที่จะยึดดินทำให้ดินถล่มง่าย

ข้อควรจำ

เมื่อเกิดฝนตกหนักต่อเนื่องหรือเกิดแผ่นดินไหว มักทำให้ดินถล่มตามมา ให้สังเกตสีของน้ำที่ไหลผ่านหากน้ำสีขุ่นขึ้น ให้สันนิษฐานว่าอาจเกิดภัยดินโคลนถล่ม เมื่อเกิดดินถล่มจะเป็นอันตรายต่ออาคารสิ่งปลูกสร้าง เส้นทางคมนาคมถูกตัดขาด เส้าไฟฟ้าและต้นไม้ล้ม จึงควรอพยพหนีออกจากพื้นที่ให้รวดเร็วที่สุด

วิธีการปฏิบัติ

- ศึกษาดูประวัติสภาพดิน และร่องน้ำรอบพื้นที่ อยู่อาศัยว่าเคยเกิดเหตุดินโคลนถล่มหรือไม่
- ติดตามประกาศเตือนภัยทางวิทยุและโทรทัศน์ อพยพหนีไปสู่พื้นที่สูงที่ปลอดภัย
- ชุมชนต้องเตรียมแผนอพยพ โดยศึกษาเส้นทาง หนีภัยทั้งเส้นทางหลัก และเส้นทางรอง
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงาน ราชการต้องให้ความรู้ และฝึกซ้อมอพยพอย่างต่อเนื่อง
- เตรียมอุปกรณ์ยังชีพให้พร้อมอพยพหนีภัย และอย่าลังเลในการอพยพเพราะจะหนีไม่ทัน
- ปิดแก๊ส ตัดไฟฟ้าภายในบ้าน ช่วยลดความเสียหายของชีวิตและทรัพย์สิน

ภัยแล้ง

คือ ความแห้งแล้งของลมฟ้าอากาศอันเกิดจากการที่มีฝนน้อยกว่าปกติ หรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ พืชพันธุ์ไม้ต่างๆ ขาดน้ำ ทำให้ไม่เจริญเติบโตตามปกติ เกิดความเสียหายและความอดอยากและมีโอกาสเกิดไฟป่า

ข้อควรปฏิบัติ

- เตรียมกักเก็บน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค ให้เพียงพอ อย่ารีรอ มิฉะนั้นจะไม่มีน้ำให้กักเก็บ
- ขุดลอกคู คลอง ดูแลแหล่งเก็บน้ำในชุมชนให้มี ศักยภาพเพื่อเพิ่มปริมาณกักเก็บน้ำ
- วางแผนใช้น้ำอย่างประหยัด เพื่อให้มีน้ำใช้ตลอด ช่วงภัยแล้ง
- การใช้น้ำเพื่อการเกษตร ควรใช้ในช่องเช้าและเย็น เพื่อลดอัตราการระเหยน้ำ
- กำจัดวัสดุเชื้อเพลิงรอบที่พัก เพื่อป้องกันการเกิด ไฟป่าและการลุกลาม
- เตรียมหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน เพื่อการขอ น้ำบริโภคและการดับไฟป่า

ไฟป่า

คือ เพลิงในบริเวณป่าที่เกิดจากธรรมชาติ หรือจากมนุษย์ โดยมีวัสดุกิ่งไม้ ต้นไม้ หญ้าแห้งเป็นเชื้อเพลิง

ข้อควรจำ

หากมีไฟป่าเกิดขึ้น ต้องรีบดับโดยเร็วที่สุด เพื่อจะไม่ลุกลามไปอย่างกว้างขวาง ไฟป่าจะลุกลามตามทิศทางลม ไฟป่าสามารถลุกลามข้ามแนวกันไฟ หรือข้ามถนนเมื่อมีเชื้อเพลิงจำนวนมากและมีลมแรง การดับไฟป่าจะมีประสิทธิภาพ ก็ด้วยการตัดเชื้อเพลิงออกจากบริเวณนั้นให้ได้

ข้อควรปฏิบัติ

- ไม่ควรจุดไฟในป่า หากจุดไฟต้องควบคุมไฟ และดับไฟให้สนิท
- สร้างแนวกันไฟขนาดกว้างรอบที่พักอาศัย ด้วยการกำจัดวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิง
- เก็บกักน้ำเพื่อใช้ในการผจญเพลิง
- ฝึกซ้อมอาสาสมัครชาวบ้านในการดับไฟป่า และดับเพลิงจากทิศเหนือลม
- ตรวจสอบและเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงให้พร้อมใช้งาน และอุปกรณ์ช่วยเหลือชีวิตผู้อื่น
- เตรียมหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน เพื่อขอความช่วยเหลือการดับไฟป่า

พายุ

คือ สภาพบรรยากาศที่ถูกรบกวนแบบใดๆ ก็ตาม โดยเฉพาะที่มีผลกระทบต่อพื้นผิวโลก และบ่งบอกถึงสภาพอากาศที่รุนแรง เวลากล่าวถึงความรุนแรงของพายุ จะมีเนื้อหาสำคัญอยู่บางประการคือ ความเร็วที่ศูนย์กลาง ซึ่งอาจสูงถึง 400 กม./ชม. ความเร็วของการเคลื่อนตัว ทิศทางการเคลื่อนตัวของพายุ และขนาดความกว้างหรือเส้นผ่านศูนย์กลางของตัวพายุ ซึ่งบอกถึงอาณาบริเวณที่จะได้รับความเสียหายว่าครอบคลุมเท่าใด ความรุนแรงของพายุจะมีหน่วยวัดความรุนแรงคล้ายหน่วยริกเตอร์ของการวัดความรุนแรงแผ่นดินไหว มักจะมีความเร็วเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ มีผลกระทบทำให้เกิดลมแรง ฝนตกหนัก น้ำท่วมฉับพลัน มีคลื่นสูงและน้ำท่วมชายฝั่ง

ข้อควรจำ

- หากมีการแจ้งเตือนร้ายแรง หมายถึง จะมีพายุเข้ามา ภายใน 36 ชั่วโมง
- หากมีการแจ้งเตือนภัย หมายถึง จะมีพายุเข้ามา ภายใน 24 ชั่วโมง
- เมื่อเกิดพายุจะมีฝนตกหนักและอาจเกิดน้ำท่วมฉับพลัน

ปรากฏการณ์ศูนย์กลางพายุก

คือ เมื่อเกิดพายุแล้วแต่มีลมสงบดับพลัน หมายถึงท่านอยู่ในศูนย์กลางของพายุและจะมีพายุตามมาอีกครั้งหนึ่ง

วิธีการปฏิบัติ

- หากมีประกาศให้อพยพ ให้รีบไปยังที่ที่ทางการจัดเตรียมให้
- เมื่อได้ยินสัญญาตัณไฮเรน ให้อพยพออกจากบ้านและก่อนออกจากบ้านให้ปิดประตูหน้าต่างให้แน่นหนาพร้อมปิดเทปแนวประตูหน้าต่าง
- ออกจากพื้นที่น้ำท่วมไปสู่พื้นที่สูงที่ปลอดภัย
- เมื่อมีลมแรงให้อยู่ภายในที่กำบังที่มั่นคง
- ให้คำนึงถึงปรากฏการณ์ศูนย์กลางพายุ อย่ารีบออกจากที่กำบังจนกว่าจะแน่ใจ หรือได้รับข้อมูลสถานการณ์ว่าปลอดภัย

แผ่นดินไหว

เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดจากการเคลื่อนที่ของแผ่นเปลือกโลก เกิดการเคลื่อนตัวของชั้นหินขนาดใหญ่เคลื่อนเคลื่อนที่ หรือแตกหัก และเกิดการโอนถ่ายพลังงานศักย์ผ่านในชั้นหินที่อยู่ติดกัน พลังงานศักย์นี้อยู่ในรูปคลื่นไหวสะเทือน (focus) มักเกิดตามรอยเลื่อน อยู่ในระดับความลึกต่างๆ ของผิวโลก แหล่งกำเนิดแผ่นดินไหวหรือบริเวณตำแหน่งศูนย์กลางแผ่นดินไหว จะอยู่ที่บริเวณขอบของแผ่นเปลือกโลกและ 80 เปอร์เซ็นต์ของแผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นจะเกิดรอบๆ มหาสมุทรแปซิฟิก หรือที่รู้จักกันในชื่อ “วงแหวนแห่งไฟ” (Ring of Fire)

วิธีการปฏิบัติ

- หากเกิดแผ่นดินไหวขณะที่อยู่ในห้องพัก ควรรีบเข้าไปหลบอยู่ใต้โต๊ะ เพื่อป้องกันสิ่งของตกใส่ศีรษะ
- อย่าผล็ฝลามออกไปข้างนอก เพราะหากมีคนจำนวนมากอาจแย่งออกที่ประตู จนเกิดอันตรายจากการเหยียบกัน ควรดูสถานการณ์รอบตัวก่อนว่าปลอดภัยแล้วจึงค่อยออกไปอยู่ในที่โล่งแจ้ง และอย่าใช้ลิฟท์

- หากอยู่ภายนอกอาคาร ให้อยู่บริเวณที่โล่งแจ้ง และหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้เสาไฟฟ้า ใต้ทางด่วน และสิ่งของที่ห้อยแขวนต่างๆ
- อย่าขับขี่ยานพาหนะ ให้จอดในที่โล่งแจ้งและรออยู่ในรถ
- หากท่านอยู่บริเวณชายหาดให้ท่านอยู่ห่างจากชายฝั่งทะเล เพราะอาจเกิดคลื่นขนาดใหญ่ซัดเข้าหาฝั่งได้
- ควรติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือตลอดเวลา

สึนามิ

คือ กลุ่มของคลื่นขนาดใหญ่ที่มีกำเนิดในมหาสมุทรและเคลื่อนที่เข้าสู่ชายฝั่ง อาจเกิดได้จากการเกิดแผ่นดินไหวในทะเล และการชนของอุกกาบาต คำว่าสึนามินี้ เป็นภาษาญี่ปุ่น มีความหมายตามรากศัพท์ว่าคลื่นท่าเรือ ในภาษาอังกฤษบางครั้งอาจเรียกคลื่นนี้ว่า ไทด์ลเวฟ (tidal wave) สึนามิมักเกิดในมหาสมุทรแปซิฟิก สึนามินั้นเกิดจากการแทนที่น้ำอย่างรุนแรงทำให้มวลของน้ำเกิดการเคลื่อนที่ด้วยความเร็วสูง

ข้อควรจำ

- คลื่นสึนามิจะไม่เกิดเพียงระลอกเดียว จะเกิดขึ้นได้หลายระลอกคลื่น และคลื่นลูกหลังอาจใหญ่กว่าคลื่นลูกแรก
- เมื่อน้ำทะเลลดลงหรือเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วผิดปกติ ให้คาดว่าอาจเกิดสึนามิ
- สึนามิมักเกิดหลังแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ในทะเล
- หากอยู่บริเวณชายฝั่งจะเป็นอันตราย

วิธีการปฏิบัติ

- ถ้าคาดว่าจะเกิดสึนามิ หนีออกจากบริเวณชายฝั่งโดยทันที
- หนีห่างจากชายฝั่งให้ไกลที่สุด ไปยังพื้นที่สูงที่คาดว่าปลอดภัย
- ควรหนีภัยด้วยการเดินเท้าเพื่อหลีกเลี่ยงการจมน้ำจืด
- หากอยู่ในเรือกลางทะเล ควรออกจากฝั่งไปสู่ทะเลลึก
- ติดตามข้อมูลทางวิทยุ โทรทัศน์ ถ้ามีประกาศหรือสัญญาณจากหอดูดาวว่าเกิดสึนามิให้อพยพทันที
- ให้ช่วยเหลือเด็ก คนชรา คนพิการ ผู้ที่อ่อนแอกว่าพาหนีภัยด้วย
- จะกลับสู่ที่พักอาศัยก็ต่อเมื่อมีประกาศจากทางราชการเท่านั้นว่าปลอดภัยดีแล้ว

วิจัยในอ้อมกอด...

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

อัญรัตน์ เสียมไหม

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและงานวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใครหลายคนอาจจะรู้สึกว่าไม่เข้ากันเสียเลยไม่เว้นแม้แต่ตัวฉันเองในวันวาน ด้วยเคยสงสัยว่าองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบจะสร้างสรรค์งานวิจัยด้านทรัพยากรได้อย่างไร เมื่อได้เข้ามาเป็นนักวิจัยในสำนักวิชาการและยุทธศาสตร์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จึงได้ถึงบางอ้อว่า สำนักงานนี้มีหน้าที่ในด้านตรวจสอบเรื่องการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายของข้าราชการพนักงานของรัฐ หรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ โดยผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถจะพิจารณาได้เองโดยไม่จำเป็นต้องมีคำร้องเรียน ด้วยอำนาจหน้าที่นี้จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยในองค์กร เป้าหมายในการศึกษาวิจัยของที่นี่โดยส่วนใหญ่มี 2 ประเด็นสำคัญ คือ 1) เพื่อแก้ปัญหาเรื่องร้องเรียนในเชิงระบบโดยเฉพาะปัญหาที่มีการร้องเรียนในลักษณะเดิมซ้ำๆ 2) การศึกษาวิจัยเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะเป็นที่มาสำคัญในการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของที่นี่

เริ่มแรกของการทำงานฉันมักหลงอยู่ในวังวนของความไม่เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตการศึกษา เนื่องจากเคยแต่ศึกษาวิจัยด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยตรง แต่สำหรับกรวิจัยของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางจัดอุปสรรคต่างๆ ที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งหาทางให้กลไกการบริหารจัดการทรัพยากรของภาครัฐสามารถดำเนินไปได้ตามที่ควรจะเป็น เมื่อเข้าใจได้ถึงหน้าที่นี้การทำวิจัยของฉันจึงราบรื่นมากขึ้น จากประสบการณ์การทำวิจัยในแวดวงทรัพยากรธรรมชาติมาหลายปี ทำให้ฉันตระหนักดีว่า ปัญหาสำคัญที่ทำให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของ

ประเทศนี้ตกอยู่ในภาวะที่เรียกได้ว่าเกือบล้มเหลวนั้นเกิดจากปัญหาที่กลไกภาครัฐเป็นสำคัญ ทั้งในเรื่องของการขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนบุคลากร ขาดแคลนเครื่องมือ ข้อกฎหมายล้าสมัย และอื่นๆ อีกมากมาย ดังนั้น ฉันจึงคิดว่าแนวทางการศึกษาวิจัยของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีประโยชน์มากต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

งานวิจัยของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะต้องรายงานผลการค้นพบให้กับรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการกับปัญหา ซึ่งทำให้ฉันรู้สึกยินดีเสียไม่ได้ เนื่องจากการทำวิจัยด้านสังคมศาสตร์โดยส่วนมากมักประสบปัญหาไม่สามารถนำองค์ความรู้ที่ค้นพบไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ จนหลายครั้งมีคนเหน็บแนมนักวิจัยว่า “งานวิจัยแม้จะยากเพียงไหน ทุ่มกำลังสมองลงมากเท่าไร แม้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากแค่ไหน แต่ที่สุดแล้วงานวิจัยของประเทศนี้ส่วนใหญ่มีที่อยู่ที่อยู่บนหนังสือในห้องสมุดเท่านั้น” สำหรับคนทำวิจัยอย่างฉันประโยคนี้เป็นบาดแผลที่มีอยู่ในใจเสมอมา แต่วันนี้เมื่อได้เข้ามาโดดเด่นในวงวิจัยของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน แม้จะไม่ได้เป็นองค์กรชั้นนำทางการวิจัยของประเทศ แม้จะไม่ได้มีงานวิจัยเป็นภาระหน้าที่หลัก แต่คนทำวิจัยก็รู้สึกภูมิใจได้ว่างานที่ทุ่มเทกำลังสมองลงไปคงไม่ได้ถูกตั้งทิ้งไว้บนหิ้งหนังสืออย่างแน่นอน และสำหรับอ้อมกอดของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่โอบนักวิจัยอย่างฉันเอาไว้วันนี้สามารถเยียวยาแผลในใจได้ดีทีเดียว ^-^

ผู้ตรวจการแผ่นดิน...สาางปมบุกรุกที่ดินสาธารณะ

วังน้ำเขียวโมเดล

ปี 2554 เกิดเหตุการณ์เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้และกรมอุทยานฯ บุกไล่ชาวบ้านพักรีสอร์ทในอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีการจับผู้ประกอบการรวมถึงชาวบ้านที่ครอบครองที่ดิน ในอำเภอบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง (เขาแผงม้า) และอุทยานแห่งชาติทับลาน จนชาวบ้านวังน้ำเขียวทนความเดือดร้อนเสียหายไปทั่ว รวมตัวเข้ายื่นเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ด้วยอ้างว่าได้มีการเข้าครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง พ.ศ. 2516 และอุทยานแห่งชาติทับลาน พ.ศ. 2524

วันที่ 19 สิงหาคม 2554 ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ผู้ตรวจการแผ่นดิน ลงพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียวเพื่อตรวจสอบสภาพพื้นที่และประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ตัวแทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ตัวแทนกรมป่าไม้ และชาวบ้านอำเภอวังน้ำเขียวที่มาร่วมชี้แจงและรับฟังกว่า 100 คน ซึ่งที่ประชุมมีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการรวบรวมและจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับแนวเขต จำนวนผู้ครอบครองที่ดิน จำนวนผู้ถูกดำเนินคดี และข้อมูลอื่นๆ อันเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ด้วยเรื่องนี้ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจของประชาชนในเขตอำเภอวังน้ำเขียวที่ส่วนใหญ่มีรายได้จากธุรกิจการท่องเที่ยว และเป็นเรื่องที่ประชาชนหวังจะเห็นตัวอย่างการแก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อนอันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายหลายพื้นที่ของประเทศไทย

ผู้ตรวจการแผ่นดิน เปิดเผยถึงปัญหาการครอบครองที่ดินป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง (เขาแผงม้า) และอุทยานแห่งชาติทับลาน และที่ดิน ส.ป.ก. ในพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เกิดจากสาเหตุเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนโยบายแต่ละหน่วยงานไม่สอดคล้องก่อให้เกิดความขัดแย้งและแบ่งเป็นสองฝ่าย โดยฝ่ายปกครองและท้องถิ่นสนับสนุนพร้อมทั้งรับรองสิทธิการอยู่อาศัยและทำกินของราษฎร ส่งเสริมและกำหนดให้การท่องเที่ยวในเขตอำเภอวังน้ำเขียวเป็นยุทธศาสตร์ของอำเภอ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการเกษตรเชิงนิเวศอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช รวมทั้งกรมป่าไม้ไม่ได้ออกสำรวจตรวจสอบเพื่อบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ปล่อยให้ราษฎรเข้ายึดครอบครองและทำประโยชน์อยู่อาศัยทำกิน ก่อสร้างที่พักอาศัย และใช้ประโยชน์ในที่ดินมาเป็นเวลานาน จนทำให้ราษฎรที่เปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ประโยชน์หรือราษฎรผู้รับโอนสิทธิต่อนั้นเข้าใจหรือเชื่อโดยสุจริตว่าสามารถกระทำเช่นนั้นได้ อีกทั้งไม่ปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามที่ได้มีการรังวัดกันออกให้แล้วเสร็จ

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2540 แต่กลับเร่งรัดดำเนินการตรวจยึดกุมดำเนินคดีกับราษฎรในพื้นที่แทน

จากการสอบสวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องร้องเรียนที่เกิดขึ้นในอำเภอวังน้ำเขียว ปรากฏว่ามี 2 ประเด็นที่เกี่ยวข้องได้แก่ 1. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และ 2. ปัญหาที่เกี่ยวกับประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดทำรายงานสรุป เพื่อเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี อาทิ สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ประสานงานปรับปรุงแก้ไขรูปแบบพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วย การกำหนดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (โซนซี) บริเวณเขาแผงม้าให้กรมป่าไม้ร่วมกับจังหวัดนครราชสีมาแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการตรวจสอบแนวเขตและสภาพพื้นที่ป่าโซนซีว่าเป็นการกำหนดที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และสภาพความเป็นจริงหรือไม่ ส่วนการดำเนินการกับราษฎรที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาตินั้น กรณีเป็นผู้บุกรุกเข้าแผ้วถางพื้นที่ป่าไม้โดยเจตนาชัดเจน ถือว่าเป็นผู้เข้าครอบครองที่ดินในเขตป่าไม้โดยไม่สุจริต การบังคับใช้กฎหมายแก่บุคคลดังกล่าว รัฐต้องดำเนินการอย่างจริงจัง กรณีที่เป็นผู้รับโอนสิทธิมาโดยไม่สุจริตก็ควรที่จะไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ และกรณีราษฎรที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อน ถ้าเป็นผู้ที่ได้กระทำการโดยสุจริตก็ควรได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยและทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ต่อไปในช่วงเวลาหนึ่ง เช่น ระยะเวลา 15 ปี ซึ่งถ้าข้อเสนอนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี กรณีนี้จะกลายเป็น “วังน้ำเขียวโมเดล” ที่จะทำที่ที่ดินป่าสงวนแห่งชาติซึ่งถูกบุกรุกอยู่ทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก สามารถยึดเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณะที่เกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันได้

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช

เกิดเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2489

ด้านการศึกษา

สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จากนั้นจึงได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจนสำเร็จ การศึกษาด้านกฎหมาย (Master of law) จาก Tulane University , USA. และ Juris Doctor จากสถาบันเดียวกัน

ด้านการทำงาน

เริ่มรับราชการเป็นอาจารย์ตรีประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2514 เป็นหัวหน้าภาควิชากฎหมายพาณิชย์ ในระหว่างปี พ.ศ. 2521 - 2522 ต่อมาจึงได้มารับตำแหน่งประธานคณะกรรมการประจำ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (เทียบเท่าคณบดี) ในปี พ.ศ. 2523 และเป็นรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 - 2530 และปี พ.ศ. 2545 - 2549 ขณะเดียวกันเริ่มเป็นกรรมการพิจารณาการขอเปิดดำเนินการหลักสูตรและการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สาขาวิชานิติศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 พร้อมทั้งเป็นกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขานิติศาสตร์, ประธานอนุกรรมการฝ่ายกฎหมาย สำนักงานการศึกษาเอกชน,

อนุกรรมการด้านกฎหมาย คณะกรรมการอุดมศึกษา รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายสภาการศึกษาแห่งชาติเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2553

นอกจากงานสอนแล้วยังเป็นอนุกรรมการฝ่ายกฎหมายของสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคในปี พ.ศ.2529 ด้วยความรู้และความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายจึงได้รับเลือกเป็นกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 7) ในปี พ.ศ. 2540 - 2549 และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ปีพ.ศ. 2541 - 2543 พร้อมกับเป็นที่ปรึกษาประจำ คณะกรรมการบริหารและการยุติธรรมวุฒิสภา ปีพ.ศ. 2542 - 2544 และอนุกรรมการฝ่ายปรับปรุงกฎหมายเพื่อปฏิรูประบบบริหาร ภาครัฐในปี พ.ศ. 2542 - 2544 ต่อมาในปี พ.ศ.2550 ได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมาธิการยกร่างฯ จนกระทั่งได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2553

ด้านครอบครัว

เป็นบุตรของนายประวัติ กับ นางสังวาล เจริญพานิช มีพี่น้องจำนวน 2 คน ชาย 1 หญิง 1 คือนายदनัย เจริญพานิช และนางเรวดี แพทอง

สมรสกับนางอรุณศรี เจริญพานิช มีบุตร-ธิดาจำนวน 3 คน ได้แก่ นายกฤษกร, นายกรณินทร์, และนางสาวเมธชนัน เมสินี เจริญพานิช

นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช และ นายประวิทย์ รัตนเพียร ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ จำนวน 10 ท่าน ร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยมีศาสตราจารย์พิเศษธนนิติ เศรษฐบุตร ได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานคณะกรรมการดังกล่าว โดยการประชุมครั้งนี้ได้เชิญกรรมการทั้ง 10 ท่าน ร่วมเสนอและพิจารณาขอบเขตการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 244 (3) ในเรื่องสรุปผลการติดตามการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ และสรุปผลการรวบรวมข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2555 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้สัมภาษณ์ในรายการ "ข่าวกรุง" ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์เนชั่นชาแนลสถานีข่าว 24 ชั่วโมง ในประเด็น บทบาทอำนาจหน้าที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานรัฐ และการพิจารณาสอบสวนเรื่องร้องเรียนเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชนและสังคม โดยมีคุณอรัญญา ชัยคาม เป็นผู้ดำเนินรายการ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2555

นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน รับเรื่องร้องเรียนจากนพ.ตุลย์ สิทธิสมวงศ์ ผู้ประสานงานเครือข่ายพลเมืองอาสาปกป้องแผ่นดิน โดยขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินตรวจสอบการเสนอและลงมติรับรองร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมของสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 399 คน ว่าได้กระทำการขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ หากเห็นว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญก็ขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองพิพากษาต่อไป เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จัดงานสัมมนาวิชาการและบรรยายพิเศษเนื่องในโอกาสครบรอบ 12 ปีผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยมี ฯพณฯ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ร่วมบรรยายพิเศษพร้อมกับมอบรางวัลเกียรติยศ “คนดีแห่งแผ่นดิน” เพื่อเชิดชูเกียรติให้แก่นายดุสิต นนทะนาคร อดีตประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และประธานหอการค้าไทย คนที่ 21 และนายชาญชัย จารุวัสต์ร์ อดีตกรรมการผู้อำนวยการ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (ไอโอดี) ซึ่งบุคคลทั้งสองมีคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับจากสาธารณชน พร้อมทั้งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการเพื่อสร้างความโปร่งใส และต่อต้านคอร์รัปชันมายาวนาน และการเสวนาหัวข้อ “จริยธรรมกับทางรอดของประเทศไทย : ปัญหาและทางออก” และ “จริยธรรม : ความหวังที่ลางเลือน” เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2555 ณ ESCAP HALL ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ (United Nations Conference Centre)

นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ผู้ตรวจการแผ่นดิน และ นายประวิช รัตนเพียร ผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้การต้อนรับและรับกระเช้าแสดงความยินดีจากหน่วยงานต่างๆ ในวันครบรอบ 12 ปีผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2555 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นางผาณิต นิตินันท์ประกาศ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เข้าร่วม “โครงการพระราชทานความช่วยเหลือ” โดยมี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี เป็นประธานในพิธี พร้อมร่วมมอบสิ่งของพระราชทานแก่ราษฎรในพื้นที่อำเภอชาติตระการ และอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก นอกจากนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้มอบโล่ประกาศเกียรติคุณแก่โรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดทำกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และมีการจัดแสดงนิทรรศการในกิจกรรมดังกล่าว พร้อมกันนี้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดเจ้าหน้าที่มาบริการให้คำปรึกษาและรับเรื่องร้องเรียนแก่ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ด้วย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2555 ณ โรงเรียนบ้านนาตอน อำเภอชาติตระการ และวันที่ 12 พฤษภาคม 2555 ณ โรงเรียนบ้านนาบัววิทยา อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช และ นายประวิช รัตนเพียร ผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินให้การต้อนรับและหารือข้อราชการกับคณะผู้แทนจากหน่วยงาน Anti-Corruption and Civil Rights Commission (ACRC) แห่งสาธารณรัฐเกาหลี โดยมี Mr. Jaeyong Park รองประธานและเลขาธิการแห่ง ACRC เป็นหัวหน้าคณะ หลังจากนั้น ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ผู้ตรวจการแผ่นดิน และนายรักษเกชา แฉฉฉาย รองเลขาธิการฯ ได้ร่วมเดินทางพร้อมกับคณะผู้แทน ACRC ประเทศเกาหลี เพื่อพบปะประชาชนและนักธุรกิจชาวเกาหลี ณ สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2555

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ผู้ตรวจการแผ่นดิน รับเรื่องร้องเรียนจากนางนฤมล ศิริวิวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดอุตรดิตถ์และคณะ เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตัวที่ไม่เหมาะสมระหว่างการประชุมสภาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ อาทิ นายกุลเดช พัวพัฒน์กุล นายอภิชาติ สุภาแพ่ง นายพงศ์เวช เวชชาชีวะ น.ส.รังสิมา รอดรัศมี และ นพ.วงศ์เดชกิจวิกรม ที่ไม่พอใจในการเสนอร่าง พ.ร.บ.ปรองดองต่อสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 5 มิถุนายน 2555 ณ ห้องประชุม 903 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ผู้ตรวจการแผ่นดิน และ นายฉัตรชัย พรหมเลิศ ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี ร่วมงาน “จังหวัดเคลื่อนที่ร่วมกับส่วนราชการจังหวัดลพบุรี ผู้ตรวจการแผ่นดิน และรายการสถานีประชาชนสัญจรพบประชาชน” ในครั้งนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้นำรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ (Mobile Unit) ให้บริการรับเรื่องร้องเรียนแก่ประชาชนในครั้งนี้ด้วย เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 7 มิถุนายน 2555 ณ วัดพุน้อย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

OMBUDSMAN COOL WORDS

คำคมวันนี้จาก จากศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ผู้ตรวจการแผ่นดิน

“ สิ่งแวดล้อมที่ตึงเครียดขึ้นได้จากการวาง
ผังประเทศและผังเมืองที่ดี และประชาชน
ตระหนักถึงการร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาติให้อยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน”

CONTACT

หากท่านใดมีข้อติชม ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น หรือต้องการแจ้งเปลี่ยนแปลงที่อยู่ กรุณาส่งรายละเอียดมาได้ที่
สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 5
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
หรือ ตู้ ปณ.333 ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพฯ 10215
หรือส่งรายละเอียดทาง โทรสาร 0 2143 8364
โทรศัพท์ ติดต่อ คุณสรรัลธร มั่นทยานนท์, คุณทศพล ทองธिरาช และ คุณพิวัฒน์ จอมจิต
ที่หมายเลข 0 2141 9165, 0 2141 9262 และ 0 2141 9366

หาก...ไม่ได้รับความเป็นธรรม จากข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ
ร้องเรียนได้ที่ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โทร. 1676 (ฟรีทั่วประเทศ)

จดหมายข่าว
ผู้ตรวจการแผ่นดิน

สิ่งตีพิมพ์

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 11/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการฯ 10215

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 5 เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0 2141 9100 โทรสาร 0 2143 8341 www.ombudsman.go.th

